

МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
БЪЛГАРО-ХЪРВАТСКИ ДИАЛОЗИ. ВРЕМЕНА, СЪБИТИЯ, ЛИЧНОСТИ

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP
BUGARSKO-HRVATSKI DIJALOZI. VREMENA, DOGAĐAJI, LIČNOSTI

София, 25 – 26 юни 2024 / Sofija 25. – 26. lipnja 2024



PROGRAM

П
Р
О
Г
Р
А
М
А

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА БАЛКАНИСТИКА С ЦЕНТЪР ПО ТРАКОЛОГИЯ

ХЪРВАТСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ И ИЗКУСТВОТА
ОТДЕЛЕНИЕ ЗА ИСТОРИЧЕСКИ НАУКИ

ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЯ НА ХЪРВАТСКАТА ЛИТЕРАТУРА,
ТЕАТЪР И МУЗИКА

Пленарно заседание

Тържествена зала „Проф. Марин Дринов“, БАН

25 юни, вторник

Plenarna sesija

Svečana dvorana Bugarske akademije znanosti “Prof. Marin Drinov”

25. lipnja, utorak

09.30 – 10.00 Откриване на конференцията

Приветствени слова

Otvaranje konferencije

Pozdravna riječ

10.00 – 10.45

Уводни изложения

Uvodna predavanja

Damir Karbić, Odsjek za povijesne znanosti ZPDZ, HAZU

Dr. Ante Gulin, upravitelj Odsjeka za povijesne znanosti HAZU u Zagrebu, i njegova suradnja s bugarskim kolegama na uspostavi i održavanju zajedničkog znanstvenog projekta HAZU i BAN

Дамир Карбич, Отделение за исторически науки при Института за исторически и обществени науки, ХАНИ

Д-р Анте Гулин, ръководител на Отделението за исторически науки към Хърватската академия на науките и изкуствата и сътрудничеството му с българските колеги за създаването и поддържането на съвместен научен проект между ХАНИ и БАН

Светлозар Елдъров, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

Статистико-тематичен обзор на сборниците от първия четвърт век на българо-хърватското научно сътрудничество

Svetlozar Eldurov, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ
Statistički i tematski pregled zbirki iz prvih četvrt stoljeća bugarsko-hrvatske znanstvene suradnje

Tihana Luetić, Odsjek za povijesne znanosti ZPDZ, HAZU

Predstavljanje bugarsko-hrvatskog zbornika objavljenog 2024. godine
“Hrvati i Bugari. Diplomacija, politika, kultura i znanost”

Тихана Луетич, Одделение за исторически науки при Института за исторически и обществени науки, ХАНИ

*Представяне на излезлия през 2024 г. българо-хърватски сборник
„Хървати и българи. Дипломация, политика, култура и наука“*

Кафе пауза

Първо заседание

Тържествена зала „Проф. Марин Дринов“, БАН

Prva sesija

Svečana dvorana Bugarske akademije znanosti “Prof. Marin Drinov”

11.00 – 12.00

Модератори: Дамир Карбич, Светлозар Елдъров

Moderatori: Damir Karbić, Svetlozar Eldarov

Damir Agičić, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Hrvatska politička i kulturna javnost o bugarskoj nezavisnosti 1908.

Дамир Агичич, Факултет по философия, Загребски университет

Хърватската политическа и културна общественост за българската независимост през 1908 г.

Hrvojka Mihanović-Salopek, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, HAZU

Nikola Andrić o Bugarskoj i bugarskim intelektualcima u svojoj putopisnoj građi

Хървойка Миханович-Салопек, Институт за история на хърватската литература, театър и музика, ХАНИ

Никола Андрич за България и българските интелектуалци в своето пътеписно творчество

Мира Маркова, Исторически факултет, СУ „Св. Климент Охридски“

Исторически концепти за българската локалност. Погледът на Иван Хоич и Степан Радич

Mira Markova, Fakultet za povijest, Sveučilište “Sv. Kliment Ohridski”

Povijesni koncepti za bugarski lokalitet. Pogled Ivana Hoića i Stjepana Radića

12.00 –13.00

Magdalena Najbar-Agičić, Sveučilište Sjever, Koprivnica

Hrvatski mediji o Bugarima i Bugarskoj potkraj 19. stoljeća

*Магдалена Найбар-Агичич, Северен университет, Копривница
Хърватските медии за българите и България в края на XIX век*

Zlata Živaković-Kerže, Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje; Miljenko Brekalo, Institut za društvene znanosti Ivo Pilar, Područni centar Osijek; Marijana Stamova, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ

Kronika događanja u Bugarskoj i Hrvatskoj u prvom desetljeću 20. stoljeća zapisana u bugarskim i hrvatskim novinama

Злата Живакович-Керже, Хърватски институт за история; Миленко Брекало, Институт за социални изследвания „Иво Пилар“ Осиек; Маријана Стамова, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

Хронология на събитията в България и Хърватия в първото десетилетие на XX век в българските и хърватските вестници

Tihana Luetić, Odsjek za povijesne znanosti ZPDZ, HAZU

Hrvatski studentski časopisi o bugarskim studentima u Zagrebu početkom 20. stoljeća

Тихана Луетич, Отделение за исторически науки при Института за исторически и обществени науки, ХАНИ

Хърватски студентски списания за българските студенти в Загреб в началото на 20 век

Дискусия

13.00 – 14.30 Обедна почивка

Pauza za ručak

Второ заседание (първи панел)

Тържествена зала „Проф. Марин Дринов“, БАН

Druga sesija (prvi panel)

Svečana dvorana Bugarske akademije znanosti “Prof. Marin Drinov”

14.30 – 15.45

Модератори: Тихана Луетич, Ивайло Начев

Moderatori: Tihana Luetić, Ivajlo Načev

Наум Кайчев, Исторически факултет, СУ „Св. Климент Охридски“

Сборникът „Български народни песни“ на братя Миладинови в хърватското общество (втората половина на XIX век)

Naum Kajčev, Fakultet za povijest, Sveučilište “Sv. Kliment Ohridski”

Zbirka “Bugarske narodne pjesme” braće Miladinov u hrvatskom društvu (druga polovica 19. stoljeća)

Mirko Ćurić, Matica Hrvatska, Đakovo

Pragmatički aspekti posvete u zborniku braće Miladinov

Мирко Чурич, Матица Хърватска, Джаково

Прагматични аспекти на посвещението в сборника на братя Миладинови

Josipa Dragičević, Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske

Bugarska u hrvatskim književnim tekstovima 19. stoljeća

Йосипа Драгичевич, Министерство на науката и образованието на Република Хърватия

България в хърватските литературни текстове от XIX век

Marija Benić Penava, Odjel za ekonomiju i poslovnu ekonomiju

Sveučilište u Dubrovniku; Zvezdana Penava Brekalo,

Fakultet za odgojno i obrazovne znanosti Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

Hrvatsko–bugarske veze u djelovanju Frana Srećka Gundruma Oriovčanina

Мария Бенич Пенава, Икономически факултет на Университета в Дубровник; Звездана Пенава Брекало, Факултет по педагогически науки на университета „Й. Й. Щросмайер“ в Осиек
Хърватско-българските отношения в творчеството на Фран Сречко Гундрум Ориовчанин

Дискусия и кафе пауза

15.45 – 16.45

Модератори: Хървойка Миханович-Салопек, Антоанета Балчева

Moderatori: Hrvojka Mihanović-Salopek, Antoaneta Balceva

Ина Христова, Факултет по славянски филологии, СУ „Св. Климент Охридски“

Библейската „Песен на песните“ в контекста на българския и хърватския модернизъм

Ina Hristova, Fakultet za slavenske filologije, Sveučilište “Sv. Kliment Ohridski”

Biblijska “Pjesma nad pjesmama” u kontekstu bugarske i hrvatske moderne

Vjekoslava Jurdana, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Niknu na bugarskom tlu krvi nam posljednji cv'jet: Vladimir Nazor i njegova sinovica iz Bugarske

Вйекослава Юрдана, Факултет по педагогически науки при Университета „Юрай Добрила“ в Пула

„Последното цвете от нашата кръв поникна на българска земя“: Владимир Назор и неговата племенница от България

Željko Dugac, Odsjek za filozofiju znanosti, Zavod za povijest i filozofiju znanosti, HAZU; Branka Grbavac, Odsjek za povijesne znanosti ZPDZ, HAZU

Rekonstrukcija suradnje dr. Andije Štampara i kolega iz Bugarske iz zapisa u dnevniku i pismima

Желко Дугац, Секция по история и философия на науката, Институт по философия на науката, ХАЗУ, Бранка Гърбавац, Отделение за исторически науки при Института за исторически и обществени науки, ХАНИ

Реконструкция на сътрудничеството на д-р Андийа Щампар с колегите му от България според дневника и писмата му

Александра Миланова, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

Българо-хърватски диалози в музиката от първата половина на XX век: симфониите на Никола Атанасов и Дора Пеячевич

Alexandra Milanova, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ
Bugarsko-hrvatski dijalozi u glazbi prve polovice 20. stoljeća: simfonije
Nikole Atanasova i Dore Pejačević

Второ заседание (втори панел)

Зала „Академик Иван Евстратиев Гешов“, БАН

Druga sesija (drugi panel)

Dvorana Bugarske akademije znanosti

“Akad. Ivan Evstratiev Gešov”

14.30 - 15.45

Модератори: Тодор Чобанов, Сузана Симон

Moderatori: Todor Ćobanov, Suzana Simon

Тодор Чобанов, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН/УНИБИТ; Светослав Стамов, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

Исторически, археологически и геномни наблюдения към въпроса за началото на хърватското присъствие на Балканите

Todor Ćobanov, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ/UNIBIT; Svetoslav Stamov, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ

Povijesna, arheološka i genomska zapažanja o pitanju početka hrvatske prisutnosti na Balkanu

Владислав Иванов, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

България през XIV век в хрониката на Юний Рестич (1669/1671 – 6. IX. 1735)

Vladislav Ivanov, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ Bugarska u XIV. stoljeću u kronici Junija Restića (1669./1671. – 6. IX. 1735.)

Калин Йорданов, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

Дублиращите се реликви на Адриатика: случаите с мощите на Св. пророк Симеон Богоприемец и на Св.вмчца Евфимия Всехвална

Kalin Yordanov, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ Dvostruke relikvije Jadrana: slučajevi relikvija svetog Šimuna Proroka Bogoprimca i svete Eufemije blažene

Zrinka Novak, Odsjek za povijesne znanosti ZPDZ, HAZU

Iz Bosne preko Bugarske do Transilvanije: o kultu Blažene Djevice Marije Čiprovačke i njegovu širenju posredstvom franjevačkih misionara u Bugarskoj podrijetlom iz franjevačke provincije Bosne Srebrene od 14. do 18. st.

Зринка Новак, Одделение за исторически науки при Института за исторически и обществени науки, ХАНИ

От Босна през България до Трансилвания: за култа към Пресвета Богородица Мария Чипровска и неговото разпространение чрез францисканските мисионери в България, произхождащи от францисканската провинция Босна Сребърна през XIV – XVIII век

Suzana Simon, Odsjek za povijesne znanosti ZPDZ, HAZU; Goran Budeč, Odsjek za povijesne znanosti ZPDZ, HAZU

Fružin, sin Šišmana, između Lipove i Dubrovnika

Сузана Симон, Одделение за исторически науки при Института за исторически и обществени науки, ХАНИ; Горан Будеч, Одделение за исторически науки при Института за исторически и обществени науки, ХАНИ

Фружин, син на Шишман, между Липова и Дубровник

Дискусија и кафе пауза

15.45 – 17.00

Модератори: Виниције Лупис, Владислав Иванов,

Moderatori: Vinicije B. Lupis, Vladislav Ivanov

Лиља Илиева, Југозападен универзитет „Неофит Рилски“

Език и правопис на Петър Богдан Бакшич в неговата неизследвана втора книга “Blagoskroviscte nebesko Marie Divicze Mayke Boxye”, Рим, 1643 г.

Lilia Ilieva, Jugozapadno sveučilište “Neofit Rilski”

Jezik i pravopis Petra Bogdana Bakšića u njegovoj neispitanoj drugoj knjizi “Blagoskroviscte nebesko Marie Divicze Mayke Boxye”, Rim, 1643.

Vinicije B. Lupis, Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar", Područni centar Dubrovnik

Uloga Dubrovčana u stvaranju bugarskog građanskog društva tijekom kasnog srednjovjekovlja i ranog novovjekovlja

Vиниций Б. Лупис, Институт за социални изследвания „Иво Пилар“, Дубровник

Ролята на дубровничани в създаването на българското гражданско общество през късното Средновековие и ранното Ново време

Елена Костова, Институт за исторически изследвания, БАН

Един непубликуван извор за българо-дубровнишките връзки през XV век

Kostova, Elena, Institut za povijesne znanosti, BAZ

Neobjavljeni izvor o bugarsko-dubrovačkim odnosima u 15. stoljeću

Пенка Данова, Институт за исторически изследвания, БАН

Българско минало и съвременност в „Подробен свод на дубровнишките анали“ на Яков Лукаревич (1605 г.)

Danova, Penka, Institut za povijesne znanosti, BAZ

Bugarska prošlost i sadašnjost u "Copioso ristretto de gli annali di Rausa, Libri Qvattro" Jakova Lukareviča (1605.)

Симеон Симеонов, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

„Адриатика и Черноморието в дневниците на Франсиско де Миранда“

Simeon Simeonov, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ

"Jadran i Crno more u dnevnicima Francisca de Mirande"

17.00 – 17.20 Откриване на изложбата *Хървати и българи през вековете. Културна дипломация и междуакадемично сътрудничество*
Otvorenje izložbe *Hrvati i Bugari kroz stoljeća. Kulturna diplomacija i međuakademska suradnja*

Трето заседание

Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

26 юни, сряда

Treća sesija

Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ

26. lipnja, srijeda

9.30-10.45

Модератори: Игор Деспот, Марияна Стамова

Moderatori: Igor Despot, Mariyana Stamova

Кирил Илиев, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

Славянският събор в Прага през 1908 г. и проблемите на южнославянските народи

Kiril Ilijev, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ

Slavenski sabor u Pragu 1908. i problemi južnoslavenskih naroda

Igor Despot

Nikola Pašić u memoarima Ivana Meštrovića, Hristofora Hesapčijeva i Đorđa Karađorđevića

Игор Деспот

Никола Пашич в мемоарите на Иван Мештрович, Христофор Хесапчиев и Джордже Караджорджевич

Евлоги Станчев, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

Босна и местните мюсюлмани в хърватската романтична историография (XVII –XIX век)

Evlogi Stančev, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ

Bosna i lokalni muslimani u hrvatskoj romantičarskoj historiografiji (17.-19. st.)

Диана Гласнова, Хърватско-българско дружество в Загреб

„Розобер в България“, една картина между действителността и легендите

Diana Glasnova, Hrvatsko-bugarsko društvo u Zagrebu
“Berbi ruža u Bugarskoj”, jedna slika između stvarnosti i legende

Дискусия и кафе-пауза

10.45-12.00

Модератори: Людмила Миндова, Вйекослава Юрдана

Moderatori: Ljudmila Mindova, Vjekoslava Jurdana

**Ивайло Начев, Институт за балканистика с Център по тракология,
БАН**

Иван Шишманов за Хърватия и хърватите. Личните впечатления от едно пътуване

Ivajlo Načev, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ

Ivan Šišmanov o Hrvatskoj i Hrvatima. Osobni dojam jednog putovanja

**Suzana Leček, Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest
Slavonije, Srijema i Baranje; Ivica Šute, Filozofski fakultet, Sveučilište u
Zagrebu**

Od Sofije do Crnog mora. Slika Bugarske u putopisnoj reportaži zagrebačkog novinara Ante Rojnića 1940. godine

Сузана Лечек, Хърватски институт за история, Подразделение за историята на Славония, Срем и Бараня; Ивица Шуте, Факултет по философия, Загребски университет

От София до Черно море. Образът на България в пътеписния репортаж на загребския журналист Анте Ройнич през 1940 г.

Антоанета Балчева, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

Хърватските земи в творбите на три български интелектуалки (Олга Чавова, Богдана Дочева и Вера Плочева)

Antoaneta Balčeva, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ

Hrvatske zemlje u djelima trojice bugarskih intelektualki

(Olga Čavova, Bogdana Dočeva i Vera Pločeva)

Людмила Миндова, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

СВОБОДАТА И ЗАТВОРЪТ. Раде Панич, Миховил Хорват, Атанас Липчев
Ljudmila Mindova, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ SLOBODA I ZATVOR. Rade Panić, Mihovil Horvat, Atanas Lipčev

Елена Дараданова, Факултут по славянски филологии, СУ „Св. Климент Охридски“

Антологията „Na posljednem katu neba“ (2022) в контекста на рецепцията на съвременната българска лирика в Хърватия
Elena Daradanova, Fakultet za slavenske filologije, Sveučilište "Sv. Kliment Ohridski"

Antologija "Na posljednjem katu neba" (2022.) u kontekstu recepcije suvremene bugarske poezije u Hrvatskoj

12.00-13.30

Модератори: Сузана Лечек, Ивайло Начев

Moderatori: Suzana Leček, Ivajlo Načev,

Николай Кочанков, Национален исторически музей, София

Хърватският национален въпрос (1939-1941): анализи и прогнози на българската дипломация

Nikolaj Kočankov, Nacionalni povijesni muzej, Sofija

Hrvatsko nacionalno pitanje (1939.-1941.): analize i prognoze bugarske diplomacije

Marko Kolić, Medicinski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Бугарски студенти на Medicinskom fakultetu u Zagrebu između 1941. i 1945.

Марко Колич, Медицински факултет, Загребски университет

Българските студенти от Медицинския факултет в Загреб от 1941 до 1945 г.

Ирина Огнянова, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

Хърватската визия за бъдещето на Югославия (1942-1947 г.)

*Irina Ognyanova, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ
Hrvatska vizija budućnosti Jugoslavije (1942.-1947.)*

Спас Ташев, Институт за изследване на населението и човека, БАН

Дейността на Иван Михайлов и ръководството на МПО в подкрепа на архиепископ Степинац

Spas Tašev, Institut za istraživanje populacije i čovjeka, BAZ

Djelatnost Ivana Mihailova i vodstva MPO u potpori nadbiskupa Stepinca

Димитър Добрев, Институт за балканистика с Център по тракология, БАН

Хърватия и инициатива „Три морета“

*Dimitar Dobrev, Institut za balkanistiku s Centrom za trakologiju, BAZ
Hrvatska i inicijativa “Tri mora”*

Alojzije Prosoli

Hrvatsko-bugarska suradnja vezano uz ranu, odnosno drevnu sakralnu glazbu i interpretacija te glazbe

Алойзие Просоли

Хърватско-българско сътрудничество, свързано с ранната или старинната сакрална музика и интерпретацията на тази музика

Финална дискусия и закриване на конференцията

13.30 – 15.00 Обедна почивка

15.30 - 16.30ч. – ПОСЕЩЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ИНСТИТУТ С МУЗЕЙ ПРИ БАН (POSJET NACIONALNOM ARHEOLOŠKOM MUZEJU U SOFIJI)

